

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 20.04.1966, sp. zn. 8 Tz 18/66, ECLI:CZ:NS:1966:8.TZ.18.1966.1

Číslo: 34/1966

Právní věta: K ustanoveniu § 137 tr. zák. Záver o nezodpovednom postoji páchatela k majetku v socialistickom vlastníctve nemožno vyvodzovať z jeho konania, ktorým spôsobil na takom majetku škodu, ale do úvahy treba brať i osobu páchatela a okolnosti prípadu. Až po komplexnom vyhodnotení všetkých uvedených hľadísk možno vyvodit' záver, či konanie páchatela svedčí o jeho nezodpovednom postoji k majetku v socialistickom vlastníctve.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 20.04.1966

Spisová značka: 8 Tz 18/66

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Poškození majetku v socialistickém vlastnictví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 137

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 34/1966 sb. rozh.

K ustanoveniu § 137 tr. zák.

Záver o nezodpovednom postoji páchatela k majetku v socialistickom vlastníctve nemožno vyvodzovať z jeho konania, ktorým spôsobil na takom majetku škodu, ale do úvahy treba brať i osobu páchatela a okolnosti prípadu. Až po komplexnom vyhodnotení všetkých uvedených hľadísk možno vyvodit' záver, či konanie páchatela svedčí o jeho nezodpovednom postoji k majetku v socialistickom vlastníctve.

(Rozsudok Najvyššieho súdu z 20. 4. 1966 - [8 Tz 18/66](#).)

Právoplatným rozsudkom okresného súdu Bratislava-vidiek z 19. 5. 1964 sp. zn. 5 T 16/64 bol obvinený uznaný vinným trestným činom poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 137/1, 2 tr. zák. na tom skutkovom základe, že od 27. júla 1962 do konca novembra 1962 ako skladník Poľnohospodárskeho nákupného a zásobovacieho podniku n. p. Bratislava - (ďalej len UZNP) pri výkupe pšenice z roku 1962 počínal si neopatrne pri vydávaní obilia zo skladu, a to tak, že

nebol prítomný pri vážení vagónových zásielok a vagóny s expedovaným obilím nechal zaplombovať bez preskúšania váhy obilia a obsahu vagónov vôbec, čím spôsobil schodok v pšenici na škodu PNZP n. p. Bratislava, v množstve 107,5 q v maloobchodnej cene 32 145,- Kčs (v nákupnej cene 15 001,- Kčs).

Za to mu bol podľa § 137 ods. 2 tr. zák. uložený trest sedem mesiacov odňatia slobody, výkon ktorého mu bol podľa § 58 ods. 1 písm. a), § 59 ods. 1 tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu jedného roka. Na sťažnosť pre porušenie zákona, podanú predsedom Najvyššieho súdu zrušil Najvyšší súd uznesenie predsedu senátu okresného súdu, ktorým bola prijatá obžaloba a rozsudok okresného súdu a prikázal okresnému prokurátorovi, aby vec znovu prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Z dokazovania vykonaného okresným súdom vyplýva, že obvinený v čase od 27. 7. 1962 do novembra 1962 pracoval v Poľnohospodárskom nákupnom a zásobovacom podniku n. p. ako hmotne zodpovedný skladník v sklade. V tomto období vzniklo na jeho sklade manko 96,95 q obilia v ŠMC 29 085 Kčs. Okresný súd nesprávne ustálil výšku manka množstvom 107,5 q obilia v cene 32 145,- Kčs. Pochybenie vyplynulo z toho, že nevezal do úvahy zníženie pôvodne vyčísleného manka 107,15 q o 10,20 q obilia, tak ako to vyplýva najmä z potvrdenia poškodeného a výpovede svedka K.

Okresný súd dospel k záveru, že manko zaviniť obvinený tým, že si počínal neopatrne pri vydávaní obilia (pri vyskladňovaní obilia pre odberateľov). Túto „neopatrnosť“ zhladal okresný súd v tom, že:

1. obvinený nebol prítomný pri vážení vagónových zásielok na železničnej stanici;
2. nezúčastnil sa plombovania vagónov s obilím na železničnej stanici;
3. Zistené váhové rozdiely medzi ním udanou váhou a váhou zistenou ČSD nereklamoval u ČSD a nehlásil ich odberateľovi (táto skutočnosť sa uvádza iba v dôvodoch rozsudku).

Podľa názoru okresného súdu svedčí uvedené konanie o nezodpovednom postoji obvineného k majetku v socialistickom vlastníctve.

Okresný súd v tomto smere rozhodol na neúplných podkladoch a okrem toho nevyhodnotil tie dôkazy, ktoré do značnej miery zoslabujú (ak vôbec nevyvracajú) uvedený právny záver.

Záver o nezodpovednom postoji páchatela k majetku v socialistickom vlastníctve nemožno vyvozovať iba z jeho konania, ktorým spôsobil na takom majetku škodu, ale do úvahy treba brať i osobu páchatela a okolnosti prípadu. Až po komplexnom vyhodnotení všetkých uvedených hľadísk možno vyvodiť záver, či konanie páchatela svedčí o nezodpovednom postoji k majetku v socialistickom vlastníctve.

Vo veci obvineného okolnosti prípadu i osoba páchatela svedčia pre záver, že nejde o nedbanlivosť v zmysle § 137 tr. zák. Obvinený bol do funkcie hmotne zodpovedného skladníka prijatý iba na prechodnú dobu ako brigádnik (od 27. 7. 1962 do 31. 10. 1962) bez toho, aby bol náležite vyškolený a bez toho, aby bol k zastávaniu uvedenej funkcie odborne spôsobilý. Prijatie obvineného do uvedenej funkcie bolo východiskom z núdze, pretože skladník Z ochorel a jeho miesto bolo potrebné urýchlené obsadiť, keďže už bolo potrebné vykupovať obilie z úrody roku 1962 (výpoveď svedka K). Z tohto dôvodu nebol ani náležite vyškolený. Svedok N vypovedal, že obvinený niekoľkodňové školenie absolvovať nemohol, pretože výkup v čase jeho prijatia bol už v behu. O nespôsobilosti obvineného vykonávať uvedenú funkciu svedčí celý rad svedeckých výpovedí. Tak svedok K uvádza, že obvinený nemal najlepší prehľad v práci a preto svedok požiadal vedenie podniku o urýchlené a prednostné vyskladnenie skladu obvineného. Na inom mieste K udáva, že obvinený na vykonávanie

práce nemal dostatok skúseností. Svedok M udáva, že obvinený sa na uvedenú funkciu nehodil a nemal potrebné schopnosti. Podľa svedka O, bol obvinený neschopný na vedenie takej funkcie a bol na toto slabý, nakoľko je už starší a nemal taký prehľad. Zástupca ČSD tiež uviedol, že sa čuduje tomu, že vedenie PNZP zverilo prácu s výkupom obilia tak starému človekovi ako je obvinený, ktorý jednak nemal odborné znalosti a ďalej nebol vžitý do svojej práce, pretože táto práca vyžaduje, aby neustále kontroloval, dozeral a bol oboznámený so všetkými vecami, lebo v opačnom prípade bolo možné z každej zásielky značnú časť rozkradnúť.

V tejto súvislosti treba poukázať ďalej na to, že obvinený má iba 6 tried ľudovej školy a do roku 1950 bol obuvníkom. Teraz je nočným strážnikom a poberá aj dôchodok.

Naznačené okolnosti totiž svedčia pre záver, že obvinený nebol ani fyzicky - pre vek a chorobu - spôsobilý zastávať funkciu skladníka.

V tejto súvislosti treba ďalej skúmať, či a kedy pracoval obvinený ako skladník na ŠM, poľažne JRD, akú dlhú dobu, o prácu akej povahy išlo, či absolvoval pre túto prácu nejaké školenie apod. I overenie tejto okolnosti je dôležité pre posúdenie spôsobilosti obvineného vykonávať funkciu skladníka u PNZP.

Pokiaľ ide o vlastné konanie obvineného, z ktorého okresný súd vyvodil záver o nezodpovednom postoji obvineného k majetku v socialistickom vlastníctve (ide o neúčast obvineného pri plombovaní vagónov s obilím a nereklamovanie váhových rozdielov u ČSD) mieru viny obvineného zoslabuje celý rad okolností, ktoré okresný súd náležite nehodnotil. Predovšetkým je to fakt, že obvinený váhové rozdiely hlásil svojmu predstavenému K a fakt, že na podniku sa o týchto váhových rozdieloch vedelo. Ani K, ani vedenie poškodeného podniku však týmto váhovým rozdielom nevenovalo náležitú pozornosť, a to zrejme preto, že pre účtovnícky omyl účtárne vedenia podniku sa na sklade obvineného javil vysoký prebytok, o ktorom obvineného aj informovali. Dokonca z tohto dôvodu poškodený podnik vrátil niektorým JRD asi dva vagóny obilia. Na účtovnícky omyl a na to, že obvinený má manko sa prišlo až asi v auguste 1963.

Záver okresného súdu, že obvinený zavinil manko konaním, svedčiacim o nezodpovednom postoji k majetku v soc. vlastníctve, nezodpovedá teda vykonanému dokazovaniu a okresný súd pre zistenie skutočného stavu veci nevyčerpал všetky dosiahnuteľné dôkazné prostriedky.

Obvinený mal zavinieť manko pri výkupe pšenice porušením event. nesplnením povinností, vyplývajúcich z jeho funkcie skladníka Poľnohospodárskeho nákupného a zásobovacieho podniku n. p. V tomto prípade bolo však potrebné zisťovať, či konanie obvineného naplnilo znaky trestného činu porušovania povinnosti v prevádzke socialistickej organizácie, podľa § 130 tr. zák. Toto ustanovenie je vo vzťahu špeciality voči ustanoveniu § 137 tr. zák., ktorým sa postihuje poškodzovanie majetku v socialistickom vlastníctve porušením dôležitých povinností uložených podľa zákona, avšak nevyplývajúcich zo zamestnania, povolenia, postavenia, alebo funkcie, alebo konaním, svedčiacim o nezodpovednom postoji k majetku, ktorý je v socialistickom vlastníctve.

So zreteľom na povahu tvrdenej škody, vznik manka pri výkupe pšenice v súvislosti s nesplnením povinností obvineného, vyplývajúcich z jeho postavenia a zamestnania skladníka, neprichádzalo do úvahy posúdenie jeho konania podľa § 137 tr. zák. a súd bol povinný skúmať, či vznik manka pri výkupe pšenice je v príčinnej súvislosti s porušením dôležitých povinností, vyplývajúcich zo zamestnania obvineného ako skladníka Poľnohospodárskeho nákupného a zásobovacieho podniku.

Hore uvedené nedostatky mali viesť predsedu senátu okresného súdu k tomu, aby podľa § 186 ods. 1 tr. por. nariadil predbežné prejednanie obžaloby senátom a aby po predbežnom prejednaní obžaloby súd vrátil vec okresnému prokurátorovi na došetrenie podľa § 188 odst. 1 písm. f) tr. por.

Najvyšší súd preto vyslovil, že napadnutým rozsudkom okresného súdu v Bratislave-vidiek a v konaní mu predchádzajúcom, bol porušený zákon v ustanovení § 2 ods. 5, 6 tr. por. a § 137 ods. 1, 2 tr. zák. Prijatím obžaloby predsedom senátu v nedostatočne objasnenej veci bol porušený zákon tiež v ustanovení § 194 tr. por. Najvyšší súd ďalej zrušil nezákonné rozhodnutie a vzhľadom k tomu, že za daného stavu veci nie je zatiaľ odôvodnené postavenie obvineného pred súd, vrátil vec na došetrenie okresnému prokurátorovi.